

VASÁRNAP

POLITIKAI TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földmívelési Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földmívelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Érzés évre 4 félévre 2, negyedévre 1 F.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 F.

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 29. szám:

Julius hó 17

A római látogatás olasz visszhangja

Az olasz lapok vezetőhelyen közlik az Imrédy Béla miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter római utazásáról szóló hivatalos közleményt. Egyben pedig kivétel nélkül meleg és méltató sorokkal üdvözik a Rómába készülő magyar államférfiakat.

— Ez a látogatás — írja az egyik vezető lap — még bensőségesebbé és szívéliesebbé fogja tenni a két ország viszonyát, amelyet a hosszú évek története szentesített és amelyet semmiféle viszontagságnak sem sikerült megváltoztatni. Olaszország meggyőződése, hogy Magyarország a Dunamedencében a mérséklet és békítés fontos szerepe vár.

A másik olasz világlap czeget írja:

— Magyarország, amely a háború után mások politikai és gazdasági követeléseit könnyű zsákmánynak látszott, ma mint jelentős együttműködési tényező jelenik meg.

— A magyar államférfiak mostani látogatása végkép szétoszlatja mindazokat a híreszteléseket, amelyek az osztrák-német csatlakozás után Magyarország-nak Olaszországgal és Németországgal való viszonyával kapcsolatban felmerültek és világosan kitűnik, hogy Budapest viszonya a Róma—berlini tengelyhez erőteljesebb, mint valaha.

A falu és a tisztviselő

A közalkalmazottak kinevezései és előléptetései, amelyeknek hosszu sorát közlik a lapok hasábjai, a falusi lakosság szemléletében is mást jelentenek már, mint egyes társadalmi osztályok, vagy pláne személyek boldogulását és előbbretűntetését a többiek rovására. Annak, hogy valamennyi miniszteriumban és állami üzemben ezrével jutnak az emberek magasabb osztályba és nagyobb darab kenyérhez, a falu népe is örül, mert tudja, hogy mit jelent ez az ő sorsa szempontjából is. Tisztában van azzal, hogy ő is csak nyerhet vele, ha egy másik társadalmi réteg sorsa javul. A tisztviselő- és közalkalmazott-társadalom megerősödésével erősen emelkedik a fogyasztás, aminek következtében a falu népe is több pénzhez jut. Jóérzéssel és megnyugvással köszönti tehát az életlehetőségeiben gyarapodott tisztviselő-társadalmat. S csak azt kéri tőle, hogy a

falusi nép ügyeit szociális szellemben, megértéssel, a becsületesebb segitieniakarás jószándékával véggezze, mert csak ezen az uton teremthető meg a népek és az értelmiségi osztályoknak annyira kívánatos egybeforrása . . .

Ha a gazda szólal meg...

Ravasz László dr. református püspök az egyik református lapban megmagyarázza, hogy a reformátusok

miért ünneplik most Szent István napját, noha eddig mindig ellene voltak.

— Semmi sem könnyebb — feleli a püspök — mint ezt megmagyarázni. Az idén megszólalt mindnyájunk gazdája: a magyar nemzet s azt mondotta: I. István a legnagyobb magyar király, neki köszönhetjük állami létünket, keresztény műveltségünket. Vegyünk egy napot s az országgyűlés, a kormány, a hivatalok, az egész nemzet emlékezzék meg erről a nagy királyról. Így fogunk mi is azon a na-

pon, melyet az országgyűlés I. István király napjával rendel, elmenni a magunk templomába. Meghallgatjuk Isten igéjét afelől, miért vagyunk és hogyan lehetünk igazán jó magyarok . . .

A tudós püspök magyarázatát minden jóérzésű magyar ember megszívlelheti. S nemcsak egyházi dolgokban követheti, hanem minden más elválasztó kérdésben is. Mindig egyetértés legyen, ha a gazda megszólal, akkor szilárd lesz az állami létünk . . .

A kormány döntése a husz pengő körüli buzaárról

Az ország legtávolabbi vasuti állomásán is 19'25 pengőt kap a gazda jóminőségű buzájáért

Julius 11-én Imrédy Béla miniszterelnök elnöklésével gazdasági miniszteri értekezlet volt, amely Kunder Antal kereskedelemügyi államtitkár előadásában a gabonaértékesítés rendjével foglalkozott.

A kormánynak a buzaértékesítés tekintetében az értekezleten létrejött nagyjelentőségű döntéséről a következő hivatalos tájékoztatást adták ki:

„A folyó évi buzatermésből származó fölöslegek külföldi értékesítésével kapcsolatosan sikerült buzafölöslegünk túlnyomó részének külföldi értékesítését biztosítani.

A külkereskedelmi szerződésekben elért buzaárak, valamint a buzaár tartására előirányzott belső anyagi támogatásnak segítségével a kormány biztosítani kívánja, hogy

a folyó terméséből a buza-termelő gazda a kereskedelmi forgalomba kerülő buzájáért husz pengő körüli mértékű szánkenti árakat kapjon.

Ennek a célnak gyakorlati meg-

valósítása érdekében a kormány úgy intézkedett, hogy a Futura és a gabonakereskedelem az egyes vasuti és hajóállomásokon — azok földrajzi fekvésének megfelelően —

az exportra megfelelő mennyiségű búzát 19 pengő 25 fillértől 20 pengő 75 fillérig terjedő árakon vásároljon fel.

Ezek az árak legalább 80 kilogramm hektoliter súlyú buzára értendőek.

Amikor a kormány a buza belső árának ezen a szinten tartását je-

lentős anyagi áldozattal biztosítja, ugyanakkor a buza kivétel rendjét olyképpen állapította meg, hogy

az exportra kerülő buza mennyiségek az egész értékesítési év folyamán ezeknél az áraknál magasabb áron nem értékesülhetnek.

Mint hogy továbbá a kormány árkormánybiztos útján a fogyasztók érdekében a malmok lisztárát is ellenőrizni fogja, a malomvásárlások sem fognak lehetőséget nyújtani ennél magasabb belső árak kialakulására.”

Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter nyilatkozata

Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter a fentiekkel kapcsolatban az alábbi nyilatkozatot tette:

— Debreceni beszédemben már bejelentettem, hogy a kormányt a buzafeleslegek értékesítésének megszervezésénél az a szándék vezette, hogy a buza-termelő gazdák-

nak 20 pengő körüli árakat biztosítsanak a folyó gazdasági évben. A kormány által most közzétett 19 pengő 25 filléres, illetve 20 pengő 75 filléres két árhatarát ugyanis azt jelenti, hogy az ország legtávolabbi fekvő vasuti állomásain is a buza-termelő gazda a kereskedelmi forgalomba kerülő és az export céljaira megfelelő mennyiségű, legalább 80 kilogramm hektoliter-súlyú buzájáért megkapja a 19 pengő 25 filléres mértékű szánkenti árat. Az ország nyugati határállomásain és valamennyi rakodó hajóállomásán a Futura és a kereskedelem köteles a felső árhatarát, azaz a 20 pengő 75 filléres árat megfizetni. Így tehát minél közelebb fekszik a termelőhely az ország nyugati határához, vagy a rakodó hajóállomásokhoz, annál inkább közeledik a buza ára — a belföldi fu-

BESZÉLŐ SZÁMOK

100 éveszülottre esik csecsemőhalálozás:		
Hollandiában	— — — — —	4.4%
Svédországban	— — — — —	5.0%
Svájceban	— — — — —	5.1%
Nagybritanniában	— — — — —	6.4%
Franciaországban	— — — — —	7.5%
Csonkagyarországon	— — — — —	14.0%

Vagyis ma is elpusztul nálunk minden hetedik csecsemő! A 20 év előtti 22%-os csecsemőhalálozáshoz képest erős a javulás, de még mindig nem engedhetjük meg magunknak azt a nem-törődőséget, hogy a magyarság vére hullását tetlenül nézzük!

varköltségek csökkenése folytán — a 20 pengő 75 filléres felső ártarhoz.

— A kormánynak ez az elhatározása, amelyért a gazdátársadalom nevében is az öszkormány megértése iránt őszinte köszönettel tartozom, az ország legtávolabbi északkeleti és keleti részét, amelynek a multban annyi mostoha körülménnyel kellett megküzdenie, közelebb hozza az ország fővárosához és ilyképpen ezzel az országgrésszel szemben is

az igazságos, egyenlő elbánás elvét érvényesítette.

— Ismételten figyelmeztetem tehát gazdátársaimat, hogy buzájuk értékesítését a fentiek ismeretében gondos körültekintéssel eszközöljék és miután a kormány elhatározta az egész gazdasági éven át a buza árát a fenti szinten tartani, buzakészleteiket részben a gazdasági év elején, részben szükségleteiknek megfelelő arányban minden spekuláció kizárásával hozzák piacra.

A HÉT POLITIKÁJA

Hóman Bálint kivált a kormányból

A kormány tagjai vitéz Imrédy Béla miniszterelnök elnökletével július 11-én minisztertanácsot tartottak. A folyó ügyek tárgyalása után Hóman Bálint tárca nélküli miniszter ismertette azoknak az előkészítő munkálatoknak az állását, amelyek az egységes nemzeti közszellem erőteljesebb kialakításának elősegítése céljából szükségesek.

nemzetnevelő és népfelvilágosító tevékenység intézményes ellátására, a sajtó- és propagandaügyek központi irányítására szolgáló új kormányhatósági szerv felállítására vonatkozóan.

A minisztertanács az előadás alapján letárgyalta azokat a javaslatokat is, amelyek a kormánynak e tárgyban a törvényhozás előtt tett bejelentés értelmében Antal István igazságügyi államtitkár Hóman Bálint tárca nélküli miniszterrel egyetértésben kidolgozott.

Hóman Bálint tárca nélküli miniszter ezután bejelentette, hogy mivel a létesítendő új kormányhatósági szerv megszervezésének további munkálatai csupán a miniszterelnök közvetlen és személyes irányítása alatt végezhetőek el eredményesen,

ennek az ügykörnek ellátása céljából vállalt tárca nélküli miniszteri állását nem kívánja megtartani és arról lemond.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök bejelentette, hogy Hóman Bálint tárca nélküli miniszter lemondását a legnagyobb sajnálattal bár, de kénytelen

A belső kölcsön első részletét már lejegyezték

A Nemzeti Egység Pártja július 12-én tartotta a nyári szünet előtti utolsó értekezletét.

Tasnádi Nagy András elnök az ülés megnyitása után üdvözölte Rátz Jenő honvédelmi minisztert, mint az abadszalóki kerület újonnan megválasztott képviselőjét.

Ezután vitéz Imrédy Béla miniszterelnök a hála, a ragaszkodás és a baráti szeretet hangján emlékezett meg a kormányból kivált Hóman Bálintról és javaslatára a magyar kultúra szolgálatában és a magyar nemzeti politika szolgálatában szerzett elévülhetetlen érdemeit a párt jegyzőkönyvben örökölte meg.

A miniszterelnök e szavai után az értekezlet résztvevői *hosszantartó lelkes ünnepélyben részesítették Hóman Bálintot.*

A miniszterelnök ezután arra kérte a törvényhozás tagjait, hogy a parlamenti szünet alatt is magasan lobogtassák

annak a megalkuvást nem ismerő keresztény, nemzeti és jobboldali politikának zászlaját, amely politikának felelősségérzetével és józansággal kell párosulnia.

Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök szavait az értekezlet résztvevői lelkes

len tudomásul venni és ilyen értelemben tesz előterjesztést a kormányzóknak. Ezután Imrédy Béla miniszterelnök, majd Teleki Pál gróf válaszával és közölközésükkel miniszter meg szavakkal emlékeztek meg Hóman Bálintnak több mint ötéves miniszteri munkásságáról és alkotásairól. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy Hóman Bálint nagy történelmi és szociológiai tudású, továbbá kormányzati tapasztalatait nem lehet nélkülözni, ezért felkérte Hóman Bálintot arra, hogy a tervezett intézmény megszervezése során előreláthatólag felmerülő tanácsadó és véleményező szerv vezetését előnkénti mértékben már most vállalja el.

Hóman Bálint ilyenirányú jövőbeli közreműködését készséggel helyezte kilátásba.

A minisztertanács ezután felkérte a miniszterelnököt, hogy a létesítendő intézmény megszervezését saját hatáskörében indítsa meg, egyben úgy határozott, hogy

Antal István igazságügyi államtitkár a miniszterelnök által irányítandó szervezési munkálatok vezetésére szolgálatára a miniszterelnökségen nyerjen beosztást.

A Hóman Bálint tárca nélküli miniszter felmentésére vonatkozó rendkívüli megleghangu kormányzói kézirat a hivatalos lap július 12-iki számában jelent meg. Itt említjük meg, hogy a miniszterelnök Hóman Bálint ny. minisztert a *Nemzeti Önallosítási Tanács* elnökévé nevezte ki.

ünnepzéssel és hosszantartó tapssal fogadták.

Tasnádi Nagy András elnök a párt nevében biztosította Hóman Bálintot arról, hogy szeretetük és igaz barátságuk kíséri őt továbbra is.

Ezután Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter szólalt fel. Bejelentette, hogy

a belső kölcsön első részletét július 15-én kibocsátják.

Ez a kölcsöntípus 5 százalékos törlesztéses kölcsön, harmincéves időtartammal s 96 százalékos árfolyamon kerül kibocsátásra. A kölcsön elhelyezése teljes egészében sikerült, amennyiben a postatakarékpénztár, az OTI, MABI, a többi társadalombiztosító intézet, a biztosító intézetek, az ipar és a pénzintézetek az utolsó fillérig lejegyzték a kölcsönt.

A közönséghez ez alkalommal még nem fordult a kormány. Erre a kölcsön második részletének kibocsátásakor kerül sor. Végül jelentette a miniszter, hogy

a kiadott megrendelések összege már meghaladja a százötvenmillió pengőt.

Végül Tasnádi Nagy András elnök a párt szervezéssel kapcsolatban tett bejelentéseket.

Rátz Jenő honvédelmi minisztert választották az abadszalóki kerület képviselőjévé

Lossonegy István főispánná történt kinevezésével megüresedett az abadszalóki kerület mandátuma. Néhai Gombos Gyula örökéért július 10-én, vasárnap volt az időközi választás. A mandátumért két jelölt küzdött: vitéz nagylaki Rátz Jenő honvédelmi miniszter és Meskó Zoltán. Az abadszalóki kerületben negyven év óta volt az első választás, mert a kerület a multban mindig egyhangulag választotta meg képviselőjét.

A kerület valamennyi községében reggel nyolc órakor kezdődött a szavazás, amely mindenütt teljes oszandben és rendben folyt le. Végéredményben az abadszalóki választókerület országgyűlési képviselőjévé vitéz nagylaki Rátz Jenő honvédelmi minisztert választották meg 4467 szavazattal, Meskó Zoltán 3357 szavazattal szemben. *Vitéz Rátz Jenő tehát 1110 szótöbbséggel lett a kerület országgyűlési képviselője.*

A földmívelésügyi államtitkár fontos kijelentése

Kölcsey István országgyűlési képviselő július 10-én, vasárnap *Fehérgyarmaton* beszámológyűlést tartott. A gyűlésen megjelent és felszólt Teleki Mihály gróf földmívelésügyi államtitkár is.

— Nem a kartelek megerősítésére, hanem a magyar gazda megerősítésére van szükség, — mondotta az államtitkár nagyhatású beszédében. — Az előző kormányok működése után a mostani kormánynak is sikerült olyan konstrukciókat létrehozni, amelyek segítségével a gazda 20 pengő körüli áron adhatja el buzáját. Ezt a szatmári gazda is élvezni fogja oly módon, hogy a fuvarkülönbséget az állam viseli, mert a távoli vidékek állatértékesítése terén is megfelelő intézkedések lesznek.

Százötven kilométernél nagyobb távolságnál Budapestre szállításkor 50 százalékos fuvarkedvezményt kíván adni a kormány.

Feltétlenül szükséges, hogy az állatállomány e helyeken is megfelelő színvonalú és megfelelő számú legyen. Necsak a magyar fajtat neveljük, hanem lehetővé kívánjuk tenni, hogy a gyorsabban fejlődő nyugati szarvasmarha-fajták is elkerüljenek ide. Ennek érdekében a dunántúli felesleges növendékállatok olcsó áron a tiszamenti gazdáknak futtatjuk és ezek számára a fuvardíjat 80 százalékkal csökkentjük.

Teleki Mihály gróf államtitkár a továbbiak során kiemelte, hogy az oltóanyagok árának 10—20 százalékkal történő leszállítása is a kisemberek megsegítését célozza. Az árkormánybiztos munkája arra irányul, hogy

a gazdátársadalom üzemviteléhez szükséges anyagok ára olcsóbb legyen. A kartelek eleget nyertek eddig is, szükséges az árak mérséklése.

Végül bejelentette az államtitkár, hogy Szatmármegyében, ahol a lóheremag természetesen igen kiterjedt, nagytisztító telepet állítanak fel. Gyümölcskötöket és tarókat is létesítenek, hogy ne legyen kénytelen a gazda gyümölcszűretkor olcsón elkötyavetvélni áruját.

Az államtitkár felszólalását lelkes taps és éljenzés követte.

Megkezdődött a Ház nyári szünete

A képviselőház július 12-én formális ülést tartott, amelyen Kormis Gyula elnök bemutatta a felsőház elnökének átiratát a letárgyalni törvényjavaslatokról és miniszteri jelentésekről. Az elnök ezután napirendi indítványt tett arra nézve, hogy a Ház üléseit bizonytalan időre napolja el.

A Ház elfogadta az elnök indítványát, s ezzel megkezdődött a Ház nyári szünete.

Kétezer személlyel szerepel a Gyöngyös Bokréta a Szent István-héten

Kovács házy Vilmos fővárosi tanácsnok előterjesztést tett a polgármesternek az idei Szent István-hét ünnepeinek rendezése iránt.

Az ide 100.000 pengőt fordít a főváros a Szent István-heti ünnepekre.

Az előterjesztés többek közt utal arra, hogy az idei körmeneten a kormány a különböző hatóságok erőteljesebb képviselőletéről gondoskodni fog. Intézkedik a főváros az utvonalak gazdagabb díszítésére nézve is, ami azért lehetséges, mert az Eucharisztikus Kongresszus alkalmával a város, az állam és a különböző intézmények nagymennyiségű új zászlót és díszítő-

anyagot szereztek be. Az utvonalak fényesebb világításáról is gondoskodnak.

Végéredményben a főváros az ide 100.000 pengőt fordít a Szent István-heti ünnepek rendezésére. Ebből

50.000 pengőt tesz ki a Gyöngyösbokréta költsége.

Augusztus 14-től 25-ig tizenkét előadás tart az ide a Gyöngyösbokréta, 55 község bokrétaja 2100 személlyel szerepel majd az előadásokon.

A tüzijáték költségére 20.000 pengőt irányoztak elő. Az ünnepi hét propagandájára 16.400, térzenkére 4000, templomi hangversenyekre 1000 pengőt fordítanak.

NAGYVILÁG

Európa vezető államaiban rosszalással figyelik a csehlovakiai nemzetiségi kérdés elintézésének halogatását. A csehországi válság kiterése óta nyolc hét tel el és a helyzet még mindig az európai békét fenyegető súlyos veszélyt jelent. A szudétánémetpárt és a cseh kormány között a viszony ismét feszült lett. Valószínű,

hogy Hodssa cseh miniszterelnök nem ura a helyzetnek és nem tudja leküzdeni azoknak a kommunistákkal rokonszenvező köröknek a törekvéseit, amelyek minden megegyezés útjába gátat igyekeznek emelni.

Palesztinában az elmúlt héten súlyos zavargások törték ki az arabok és zsidók között. Hatvan ember életét veszítette és kétszáznál több megsebesült. Az angol kormány a legerélyesebb rendszabályokat léptette életbe a rend helyreállítása végett.

Kubikos-szállásról gondoskodott a főváros

Budapest. *Külső Ferencváros.* Vághid-utca. Kissé barátságatlan terület. Beépítetlen telkek, ócska kerítések, dűledező viskók. Az egyik bekerített területen hosszú téglapületek. Mellette félszer húzódik, két oldalt cölöpökrevert tetővel.

Budapest legújabb szállója, amelyet július 8-án adtak át a forgalomnak.

Nem milliárdos külföldiek fényűző autói álltak meg az épület homlokánál, hanem a Magyar Állföld

kubikosai költöztek át ide szereszákkal, bográccsal, szőrös súbával megrakott talicskái-
kal.

A Teleki-térről tették át ide a kubikosok szállódóját a főváros szociálisan gondoskodó urai, hogy megszüntessék a földhözragadt szegény, de becsületes munkából élő emberek szabad éj alatti portyázását. S állandó biztos szállást nyújtsanak nekik

napi 20 fillér ellenében,

amely sem erkölcsi, sem városrend-

szeti, sem szociális szempontból nem eshetik kifogás alá. De elejét veszi annak is, hogy a kubikosok jóérzésű és jóindulatu munkástömegei mögött a főváros kétes elemeinek söpredékei számításból meghuzódhassanak.

Az új szálláson kétszázhusz ember számára van férőhely

deszakaágyakkal, rendes mosdó-alkalmatosságokkal s célszerű szabad tüzhelyekkel,

ahol élelmüket megfőzhetik a munkások, de tüzelőről maguk gondoskodnak.

Hogy az új kubikos-szállás a gyakorlatban is mennyire fog beválni, a közeljövő fogja megmutatni. Ezeket az országjáró, szabad embereket, csinján kell a szokásaiktól sok esetben eltérő házirendek merev szabályai közé szorítani. S a munkavállalásuk is annyira különleges és szakmai, hogy azt sem igen oltathat meg helyettük más ember . . .

Az Olaszországban tartózkodó gazdái-fajkhoz!

Fiak! Reméljük, hogy a kezdet első nehézségein átestetek. Örülünk, hogy mindnyájan jól érzitek magatokat és szerencsésen megérkeztek a kijelölt birtokokra. A *Vasárnap*-ot megindítottuk mindenkinek. Olvaságot és figyelmetek minden sorát, mert ezen keresztül adjuk le közlenivalóinkat. Amint a beérkezett levelekből olvassuk, egypáran szerencsések voltak, mert a *Duccal együtt csépelhettek*. Közelről láthatták és vele-együtt dolgozhattak, ami nem mindenkinek jut ki osztályrészül. De láthatták azt is, hogy *Mussolini* a fizikai munkát is épp úgy bírja a retentő melegben, mint ahogy győzi acélos akarattal egy negyvenhatmilliós nép irányítását a nagyhatalmi célok felé.

Jelszavunk legyen: *hinni, engedelmeskédni és jegyzelmestelen dolgozni!* Legyetek példaadók és mutatók meg, hogy nem a szórakozás a célunk, hanem az, hogy egyrészt megismerjük az olasz mezőgazdaságot, másrészt pedig az ottani ifjúság kö-

zött barátokat szerzzetek nemzetünknek. Járjatok szorgalmasan a templomba és a fascióba. *Imádkozni és dolgozni és akkor a munka megy!* Kihirtás, öntudatos magyarság, mely vallásosság és nagy hazeszeretet: legyen minden gondolatotok, tudatában annak, hogy egy egész nemzet figyel rátok, nemcsak Itáliában, hanem itthon is. A magyar nemzet becsületének Ti vagytok a hordozói! Ezt a pajzsot tisztán és érintetlenül kell megőrizni.

Sokan közületek még nem irtak, várjuk az értesítést. A hónap végén jelentést kérünk.

Jelentkeztek: **Kulcsár Ferenc, Bakó András, Gyurkó János, Takács Tömböly.** — **Bancsi János:** Levélben kérjük a kivánságodat. — **Bakó András:** A fenyképét és a levelet nagy figyelemmel olvastuk. Alkalmadtán közreadjuk.

Mindnyájatokat szeretettel köszöntö atyai jóakarótok:

Szekeres László dr.
h. igazgató.

Készül az örökösödési jog reformja a földmivelő társadalom érdekében

A minisztériumokban lázas munka folyik és egymásután készülnek el azok a törvényjavaslat-és rendelet-tervezetek, amelyekkel a kormány bejelentett programjához hűven a gazdasági és szociális téren fennálló hiányokat akarja pótolni.

Az igazságügyminisztérium többek között az örökösödési jog reformjával foglalkozik, amely a legközelebről érdeklí a mezőgazdasági lakosságot, mert hiszen éppen annak érdekeit akarja szolgálja. Ez a terv szorosán csatlakozik a kormány győri elgondolásaihoz, amelyek között a családvédelem kérdése fontos helyet foglal el. Arról van szó, hogy az agrárlakosság bizonyos rétegeinél az örökösödési jogot az általánostól eltérőleg szabályozzák, még pedig azért, hogy a kisbirtokok tulságos eldarabolódását megakadályozzák és a gazdálkodó családot megvédjék a szociális lecsúszástól. Ezt úgy lehet elérni,

ha törvényes öröklés vagy bármilyen más végrendeleti öröklés

esetén egy örökös szerzi meg az ingatlan tulajdonját, míg a többi örökösársk megfelelő hitelművelettel elégittehetnek ki.

Ilyen módon akarják elejét venni annak, hogy a kisbirtokok olyan apró darabokra töredezzenek szét, amelyek már eredményes gazdálkodást folytathatni nem lehet. Ezt a tervet támasztja alá az a másik javaslat, amely a parcella-minimum bevezetéséről intézkedik és amelyik megállapítja, hogy

mekkora lehet az a legkisebb terület, amely egy helyrajzi szám alatt felvehető és tovább nem osztható.

Ezek a tervek alapelgondolásaikban kétségtelenül helyesek. A túlzott birtokdarabolódás hátrányos termelési és szociális szempontból, valamint egyéni és közérdekből egyformán. Ezért legtöbb országban a fentemlített módon — vagyis az örökösödés megfelelő szabályozásával és a

parcellaminimum bevezetésével — védekeznek ellene. Ha valahol, nálunk ez igazán megokolt, mert a földbirtok is sok helyen már annyira elaprózódott, hogy a földet rendszeres művelni nem lehet, hogy normális gazdálkodásról ne is beszéljünk.

Ennek a kérdésnek azonban a másik oldalát is figyelembe kell venni, mert különben több kárt okoznak, mint amennyi előny származik belőle. A föld örökléséből kizárt örökösársk kielégítése csak hosszulejárati és igen olcsó törlesztéses kölcsönrel történhetik, mert különben az ilyen terhek könnyen a törzörökös anyagi romlását idézhetik elő. A mi bizonytalan értékesítési viszonyaink között — és annak következtében a mezőgazdasági üzemek rendkívül változó

jövedelmezősége mellett — nem is szólva a gazdálkodás alacsony színvonaláról, valamint a magas földárakról.

csak nagyon alacsony kamatozású és egyébként is előnyös hosszulejárati kölcsön nyújtásával lehet ennek az intézkedésnek kockázatát ellensúlyozni.

Azután gondoskodni kell arról is, hogy az örökösársk pénzben kapott örökösársk felhasználásával a telepítés után földhöz juthassanak vagy más téren (kisipar) öndólló egzisztenciát alapíthassanak. Csak így lehet remélni, hogy a tervezett reform előnyei érvényesüljenek és a nép széles rétegei is megbarátkozzanak vele.

„Hol vannak a nép fiai?”

A megszállott Komáromban 37.500 példányban megjelent *Honza Szövetkezeti Újság* július elsejei számában a következő vezércikk jelent meg „Hol vannak a nép fiai?” címmel:

„A magyar népi mozgalmak vezetésére leghivatottabbak a tősgyökeres népi származású magyarok, mivel ismerik saját szülő-talajuk minden baját, erényét, hibáját. Ők vezethetik ki népünket legkönnyebben az anyagi s szellemi nyomorból.

Mégis — bár a demokrácia légkörében élünk — a népi elemek nem törtek elő közéletünkben. Elég, ha szetteketünk művelődésünk, társadalmunk, sőt gazdaságunk egyes gócainak vezetői között, s rögtön látjuk, hogy kevesen származnak közülük közvetlenül a népből. De még e kevés között is

kevés az olyan, aki vezető helyen is szoros, pártoló és szívbeli kapcsolatban maradt azzal a népi réteggel, amelyikből jött.

Az egypár követésre méltó kivétel alig számít valamennyiünk szempontjából.

Szlovákiai magyarságnak 65 százaléka parasztság. Nem mondhatjuk, hogy parasztságunk egyáltalán nem kívánja iskoláztatni fiait, mert elég sokan kerülnek közülük még főiskolába is. Am ezek legtöbbje elveszik az őt szülő népréteg számára. Tanuló parasztságunk — még mielőtt tudatossá válnék bennük küldetésük s népi gyökerük fontossága — a saját bőrükön érzik, hogy a „paraszt” szó még mindig valami lealacsonyítófélet jelent középosztályunk száján. Ezért menekülnek gyökerüktől: a parasztságtól. Mivel pedig a magasabb középosztályban készülődnek majdan elhelyezkedni, hát ösztönösen alkalmazkodnak is hozzá, eltűnik előlük a népi öntudat felé vezető út, s gyakran Bólingató Jánosokká válnak. Ez az ára, hogy följutottak a középosztályba. Egy végleges hivatalnok, tanári vagy más „ur” állás, házasság könnyen elszagattja gyökerüket.

Ha nem volna így, hát sokkal tudatosabb volna parasztságunk, olyan, mint például a cseh és a német parasztság.

Pedig ne felejtjük el, hogy a nemzetföntartás szempontjából legértékesebb rétegünk éppen a parasztság, a földmunkásság. Ezt a történelem igazolja. A nép fiai a

leghivatottabbak a népi mozgalmak vezetésére, de csak akkor, ha nem szégyenlik osztályukat, ha segítségüket vele és érdekében nyitlan vallják, ha vele és érte élnek és dolgoznak más társadalmi rétegek fiaival együtt.

A tanult paraszti származékok ma a jövő emberei. Ne felejtsek el ezt akkor sem, ha bírák, hivatalnokok, üzletemberek, ügyvédek, orvosok, mérnökök, újságírók, tanítók, papok.

A falvak most induló tanulóifjúsága vessen számot apái mozdulatlan sorsának okával. Egyesek gerinccel törjön fölfelé, de népi gyökerét eressze mélyre. Hissen az egészséges nemzeti élet alapja a parasztság: ő őrzi képességeinket, sajtáságainkat, pótolja vesztett értékeinket ősi idők óta fogva, messze időkig.

Ne féljen művelt falusi ifjúságunk attól, hogy ha ezen a csapáson halad, hát csak zűk és egyoldalú „osztályérdek” harcosa lesz.

Parasztságunk művelése, gazdagítása, szépítése, tudatosítása egyetemes nemzeti érdek!

Immár diadalmaszkodó szövetkezeti mozgalmunknak köszönheti a falu bódult gazdasági erejének fölbresztését, s most fölújítjuk művelődő falvaink figyelmét arra is, hogy *haladó ifjúságunk éppen szövetkezeti szervezeteinkön keresztül idővel a gazdasági élet s így a társadalom magasabb polcaira is eljuthat, mégpedig anélkül, hogy meg kellene tagadnia paraszti származását.*

Nagy-nagy munkával és lelkesedéssel meg kellene szüntetni minden elavult osztály-előítéletet. „Ur” és „paraszt” végre értsék meg egymást.

Hol vannak a nép fiai ehhez a nagy munkához? Mert e munkát nem végezheti el senki más s főleg senki nélkülünk!”

Felvidéki magyar laptestvérünk minden sora a csonkaország földművelőkasságának helyzetére is illik. Tessék gondosan átolvasni, mert mindenképpen megszívlelésre méltó.

Arany-üzst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

Mindössze 250—300 millió pengő gazdaadósság vár még rendezésre

A gazdaadósságok kérdése végleges rendezés előtt áll. Nem lesz tehát érdektelen egyes rendelkezésre álló adatok alapján a gazdaadósságok jelenlegi állagáról képet adni.

A gazdák záloglevelei tartozásainak összege mintegy 163 millió pengőt tesz ki. A pénzügyi tartozások 433 millió pengőre tehetőek, a nem pénzügyi jellegű követelések állaga pedig körülbelül 222 millió pengő. Ennyi volt a rendezés alá került gazdaadósságok eredeti tétele.

Tavaly történt intézkedés a 10 holdon aluli adósság tartozásának a konverziójára. Ugyanekkor az 1000 holdon felüli birtokok adósságát is rendezték magánegységű uton.

A 10 holdon aluli adósság összes tartozása 188 millió pengőt tett ki,

az ezer holdon felülieké pedig 148 millió pengőt. A 828 millió pengős osztartozásból tehát 336 millió pengő rendezést nyert és így maradt 482 millió pengős állag.

Ebből az összegből le kell számítani a zálogleveles adósságok 163 millió pengőt kitevő tételét, amely előreláthatólag a többi gazdaadósságtól eltérő módon nyer rendezést. A megmaradt összeg lenne tehát a gazdaadósságoknak az a tétele, amely jelenleg is fennáll. Hangsúlyozni kell persze, hogy ezek nem teljesen pontos számítások. Mégis valószínűnek látszik, hogy

a gazdaadósságok jelenlegi, még rendezetlen állaga nem tesz ki többet 250—300 millió pengőnél.

Ez az összeg már nem olyan nagy, hogy ne lehetne könnyű módon rendezni, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy időközben történések önkéntes visszafizetések is, amelyeknek adatai ugyancsak ismeretlenek.

A gazdaadósságok hátralévő részének a rendezése tehát bizonyosan hozzájárul a hitelélet feltámasztásához és lehetővé teszi majd a mezőgazdasági hitelnyújtás új alapokon történő megindulását is.

Tejszövetkezeti törvényt sürget 850 tejszövetkezet

Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ Schandl Károly dr. titkos tanácsos elnöklésével most tartotta közgyűlését, Budapesten, a Köztelken. A közgyűlésen a földmivelésügyi minisztert Utassy Béla dr. miniszteri tanácsos képviselte, a Tejtermelő Országos Szövetség képviselőjében felsőbíró Nagy Pál és Konkoly Thege Sándor dr. jelentek meg. Ott volt Szatmari János kormányfőtanácsos, kormánybiztos, valamint az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak majdnem minden tagja.

Több, mint félszer tejszövetkezet volt képviselve a közgyűlésen, amelyet Schandl Károly dr. nyitott meg. Megnyitó beszédében hódolattal emlékezett meg a kormányzó hetvenedik születésnapjáról. Indítványára a közgyűlésről táviratilag üdvözölték a hetvenes kormányszót. A közgyűlésen beszámoltak a tejszövetkezeti mozgalom tizenöt éves fejlődéséről, amely alatt 850-nél több tejszövetkezet alakult.

Utassy Béla dr. a földmivelésügyi miniszter névben bejelentette, hogy a földmivelési kormány különös gondot fordít a tejgazdaság és a tejszövetkezetek fejlesztésére. Felsőbíró Nagy Pál a Tejtermelő Központi Szövetségének és az OMTK együtt-

működésének előnyeit hangsúlyozta, majd szentmártoni Radó Lajos országgyűlési képviselő, Baranyovits Rezső hercegi tanácsos, Kontsik Béla dr. kir. közjegyző és Kislőth József, a tejszövetkezeti törvény és az OMTK tisztviselő nyugdíjalap megalkotásáért sürgették. Vitéz Bogár János dr., Havas Kornél dr., Simó Dénes, Fikó János, Baross Endre dr. országgyűlési képviselő, Tóth János, Baráth József és Szabó József tejrészteljesítési és tejszövetkezeti ügyeket tettek szóvá.

A felszólalásokra Schandl Károly elnök és Utassy Béla miniszteri tanácsos válaszoltak, majd Dising Miksa gazdasági főtanácsos, vezérigazgató adott felvilágosítást a tejrészteljesítési helyzetéről és a felvetett kérdésekről. A jelentések és származások elfogadása után határozatot hoztak, hogy üdvözítő táviratot intézzen Sztranyavszky Sándor földmivelésügyi miniszterhez, amelyben a tejszövetkezeti törvény megalkotását, továbbá az OMTK-nak és a falusi tejszövetkezeteknek a beruházási hozzájárulási aluli mentesítését kéri. A megüresedett igazgatósági helyekre Utassy Béla miniszteri tanácsost és Urbán Gáspár báró országgyűlési képviselőt, a felügyelőbizottságba pedig Pazár Géza dr. gazdasági felügyelőt választották meg.

A folyó évi várható rozstermés tehát 1,318.082 q-val többnek ígérkezik.

Az őszi árpát a legtöbb helyen már learatták és sok vidéken cseplése is folyamatban van. A tavaszi árpát részben aratták, részben még érés alatt áll. Az ország árpával bevett terület a folyó évben 792.707 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 8.10 q, összesen 6,418.298 q árpatermés várható. A múlt évben 812.032 kat. hold learatott területen kat. holdanként 6.86 q, összesen 5,569.195 q árpa termett. A folyó évi árpatermésünk tehát 849.049 q-val többnek ígérkezik.

A zab várható termése általában jó közepesnek mondható. Az ország zabbal bevett területe a folyó évben 391.994 kat. hold. Ezen a területen országos átlagban 7.07 q, összesen 2,769.661 q zabtermés várható. A múlt évben 400.532 kat. hold területen kat. holdanként 6.75 q, összesen 2,704.034 q zab termett. A folyó évi zabtermésünk tehát 65,627 q-val többnek ígérkezik.

A tengeri, burgonya és cukorrépa előidőszéri állása jó közepesnek mondható.

A takarmányrépa, ahol az utóbbi héten elegendő esőt kapott, ott jól fejlődik. A kerti vetemények közül a koraik legnagyobb része piacra került,

a többiek fejlődése kielégítő. A zöldpaprika, a vöröshagyma, a bab, a zöldborsó és a mag-borsó a legtöbb vidéken jó termést adnak. A dohány kapálása folyamatban van.

A mesterséges takarmányok közül a löhere első kaszálása a legtöbb vidéken jó eredményt adott. A lucerna első kaszálása szintén jó hozamot adott. A csalamádé és muhar, ahol esőt kapott, jól fejlődik. A zabosbüköny igen jó hozamot adott.

A rétek szénatermése úgy minőségre, mint mennyiségre elég jó eredményt adott. A legelők fűnövése ott, ahol az utóbbi időben csapadékot kaptak, kielégítő és a kijáró jószágoknak elegendő táplálékot nyújt.

A gyümölcsök közül dinnye (sárga és görög) általában elég jó termésel bízhat. A gyümölcsfák közül a kajszibarack az ország legtöbb vidéken csak igen gyenge termést fog adni. A cseresznyéből és meggyből ugyancsak igen gyenge a termés. Dióból a legtöbb vidéken csak igen kis termés remélhető. Szilvából helyenként közepes, a legtöbb helyen azonban csak gyenge termés várható. Almából és körtéből egyes vármegyékben jó, több vármegyében azonban csak gyenge közepes termés várható.

A szőlővirágzás befejezést nyert. A peronoszpóra az ország minden részében fellépett, azonban csak helyenként okozott érzékeny károkat.

Erdei facsemete és suháng kapható erdőesítési célokra

Az államerdészeti csemetekertek facsemete- és suháng-feleségeit 1938. év őszén és az 1939. év tavaszán az ezeket igénylő birtokosoknak az alábbi feltételek mellett fogják kiszolgáltatni.

1. Alföldi erdők, fásorok, szélforgó-pászták és faszoportok telepítésére, továbbá az ország bármely részén levő kopár és vízmosásos terület erdőesítésére és végül a Balaton közvetlen környékének fásítására erdei facsemete és suháng az államerdészeti csemetekertekből a kiszedési, indokolt esetben a csomagolási és vasúti állomásra való szállítási költségeinek elengedésével ingyen;

2. erdőterületek vágásainak és tisztásainak beerdősítésére, továbbá egyéb fásítási célra erdei facsemete és suháng a megállapított ár, valamint az esetleg felmerülő csomagolási és vasúthoz való szállítási költségek megtérítése ellenében;

3. az 1935. évi IV. tc. 294. §-ának hatálya alá tartozó önkéntes erdőterületekre, ha a földtulajdonos a beerdősíteni kívánt területnek a törvény hatálya alá tartozó erdőesítési törvényvezetéshez előzetesen hozzájárul, erdei facsemete az államerdészeti csemetekertekben kiszedve teljesen díjmentesen;

4. méltánylást érdemlő esetekben az 1. alatt részletezett területek erdőesítéséhez szükséges erdei facsemete és suháng a vasúti szállítási költségek elengedésével szolgáltatnak ki.

Az 1938. évi őszi erdőesítésekhez szükséges facsemetét és suhángot legkésőbb 1938. évi július hó végéig, az 1939. évi tavaszi ültetésekhez szükséges facsemetét és suhángot pedig legkésőbb 1938. évi október hó végéig az ültetés helyére illetékes m. kir. erdőigazgatóságnál, vagy m. kir. erdőfelügyelősnél kell igényelni.

Az igénylésben meg kell jelölni a beültetendő terület helyét (község, dűlő), minőségét (kopár, vízmosásos, futóhomokos terület, vágás, tisztás, stb.), kiterjedését, a szükséges csemete, illetőleg suháng fajtát, korát és mennyiségét, az ültetés idejét (1938. év ősz, vagy 1939. év tavasz), a jelentkezőnek vagy megbízottjának pontos címét (lakóhely, utolsó posta) és

végül, hogy a csemete, illetőleg a suháng a közölt (1—4.) feltétel mellyike szerint volna kiszolgáltatandó.

A csemetekét és suhángokat tavasszal, március és április hónapban, őszel pedig október és november hónapban fogják szétküldeni.

A csemetekét és suhángok ára felül az illetékes erdőigazgatóságnál szereshető felvilágosítás.

Uj hagymaárak

A hagymakivétel ellenőrzésére alakult bizottság, alapul véve a beérkezett külföldi jelentéseket, a vöröshagyma termelői árárt július 8-ától kezdődően métermázsánként 5.50 pengőben állapította meg. A kivétel lebonyolításával megbízott szerv tíz százalékban apró (4—5 cm. átmérőjű) vöröshagymát is köteles átvenni. A bizottság tudomásul vette a kivétel lebonyolításával megbízott szervnek azt a bejelentését, hogy további intézkedésig őszi fohagymát (vágottszárut) métermázsánként 14 pengőért vesz át a termelőktől.

Emelkedett az ország állatállománya

A földmivelésügyi minisztérium most állította össze az 1938. év tavaszán végrehajtott haszonállatösszeírás végleges eredményeit, vármegyék szerint részletezve. Ezek szerint Magyarország összesen 1,882.031 szarvasmarha, 813.591 ló, 3,110.060 sertés, 1,628.730 juh, 41.445 kecske, 4056 szamár és 1192 őszvér van. A kimutatásból megállapítható, hogy az 1937. évi számadatokhoz viszonyítva, ez évben öröndetes emelkedés tapasztalható az állatállományban.

Jó hangszerezen játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos hírtú hangszerezen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Körjen dímentes, 51. számú árjegyzék.

Kitünő gabonatermással fizetett a magyar föld

Négy millió métermázsával több buza ígérkezik a tavalyinál

A földmivelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a buza aratása országszerte megkezdődött. A kalászos általában szép hosszúak és teltek. A szemek egészségesek és jóminőségűek. Szalmája elég magas és sűrű. Kisebbsérvű szemszorulás csak elvétve a tavaszi buzáknál észlelhető. Az ország buzavetésének területe a folyó évben 2,791.431 katasztrális hold. Ezen a területen katasztrális holdanként országos átlagban 8.58 q, összesen 23,940.694 q buzatermés várható. A múlt évben 2,577.551 kat. hold learatott területen kat. holdanként 7.62 q, összesen 19,638.271 q buza termett.

hát 4,302.423 q-val többnek ígérkezik.

A rozs aratását a homokos részekben nagyobb részt befejezték, a többi vidékeken pedig folyamatban van. A kalászos általában szép nagyok, azonban sok vidéken ablakosak. A szemek eléggé teltek és jóminőségűek. Szalmája általában eléggé magas, sok vidéken azonban ritka. Az ország rozsával bevett területe a folyó évben 1,093.196 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 6.86 q, összesen 7 millió 496.991 q rozstermés várható. A múlt évben 1,053.912 kat. hold learatott területen kat. holdanként 5.86 q, összesen 6,178.909 q rozs termett.

A folyó évi buzatermésünk te-

KIS VASÁRNAP

Váliczka könnyei

Nagy vigalom állott Attila király udvarában, híres Kámaházán. Zengett a síp, duda, furulya, citera, mulatók, a vítézi nép. Menyasszonyért ment Csaba királyfi tizenkét aranyos szekérral és százig való párducos vitézzel. Menyasszonyért ment, nem is közelebb, nem is messzebb és nem is máshova, mint a Nagy Palóc Herceg udvarába.

Szép két lányja volt a Nagy Palóc Hercegnek. Szemük, mint a vadeklámen, hajuk, mint a jószágu széna, selymes és aranyszínű, derekuk ringó virágos ág. Egy tavaszon születtek, egyszerre s egyformán is voltak olyannyira, hogy még a tulajdon édesanyjuk sem tudta őket megkülönböztetni. Csaba királyfi sem tudta. Hol az egyiknek ölelte meg patolyát vállát, hol a másiknak, úgy, hogy a két lány sem tudta, hogy közülük melyikük a menyasszony, melyikükért jön egyszer a nagy király legkedvesebb fia, hogy melyikük lesz a világverő hunok királynéja.

S egyszer csak, mit is mond a régi hagyás? Száztorony kastélyuk előtt megállt a tizenkét aranyos szekér és a százig való párducos vitéz.

Eljött hát Csaba királyfi. Vajjon kit nevez menyasszonynak? Hát... az egyiket.

A Nagy Palóc Herceg kastélyának kapujáig kijött a királyfi elé. Kedves vendég volt, szívesen látták. Megvendégelték a királyfit és valamennyi vitézét. Azután a szekeresek lerakták a lányváltásigot. Aranyat, ezüstöt és sok drága szep marhát.

És egyszer csak — hogy is mondja a régi hagyás? — a királyfi, bizony csak úgy találonra megölelte, megcsókolta az egyik leányt és így szólt hozzá:

— Te vagy az én asszonyom. Elviselek mindörökké. Vár királyi atyám, királyi anyám, várnak vitézeim, várnak a rovasók, az iralók, hogy a Nap áldását kérjék reánk.

A választott, lányának kifényesedett a szeme. Az örömtől.

A másiknak is. A bánattól. Nem is tudta kiért is fáj jobban a szíve. Édes testvérjéért? Vagy a királyfiért? ... Mindkettőért. Jó testvér volt.

A királyfi pedig megindult a választott asszonyával s utána az örméppel. Ajándékokkal. Örömmel. És vigalommal. Az után megindult a menet.

A jó testvér melléje ült a boldog testvérnek. Felelőjén azután elbucsztak. Hullott a könnyek, mint a záporosó.

Váliczka mosolygott. És megindult visszafelé. Árván. Sebesre dagadt szívvél. Imádkozott:

— Földanyám, virágos legyen télen, nyáron a tenyered, amelyiken az én testvéremet hordod! O, rontás és gonoszság Szellemei, soha rá ne támljátok az én édes testvéremre. Sem az ő urára. ... ! Legyenek boldogok. Sokasodjanak meg ők és ivadékaik mind e széles határokon.

Megállt egy virághóbítás dombon. Visszanézett. Áldólag emelte kezét a boldogok felé. Azután lerogyott. Szeméből megindult a könnyek patakja. És folyt szakadatlan. Teleáradt a domb virágos háta.

S egyszer csak — mit is mond a régi hagyás? — a domb két oldalán lecsurran a könnypatak. A jobbszeméből jobbfelé. A bal szeméből balfelé. Egyik patak nyugatra. A másik patak keletre. És folyik még ma is Váliczka patakának nevez a nép. Mindakettőt.

Aki örült, annak neve elveszett. Aki sírt, annak neve megmaradt, Mindörökké.

Fejtörő:

B . r . b . z . t . é . e . s .
g . t !

(Megjefeltése: Bort, uzadt, békessé)

MINDEN UJ ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti

A FALUSI OTTHON

Nyári befőzések

A kajszibarack, őszibarack és szilva befőzésénél forrásban levő vízbe dobjuk bele a gyümölcsöt és lehuzuk a hajat. Az őszibarackot felébe vágva, a duránci és kékszilvát magostól szokták eltenni, a kajszibarackot pedig kettévágva és ki-magolva. Literenként egy kilogramm cukrot számítva, cukorszörpöt készítünk s az őszibarackot 5—8 percig, a kajszibarackot 5—6 percig, a szilvát pedig 2—3 percig forraljuk benne, aztán szűrőkanállal gyorsan kiszedjük. A levét kihütve, ráöntjük a gyümölcsre és huszon-négy óráig állni hagyjuk, akkor a gyümölcsöt üvegekbe rakjuk és a szörpbe literenként még 20—25 deka cukrot adva, azt újra felforraljuk, megsűrjük és megtöltjük vele a gyümölcselel szorosan tele-rakott üvegeket. A szilvánál nem szükséges emelni a cukoradagot, elég, ha átfőzzük kissé az előfőzött levét és darabka vaníliával ízesítjük. Az üvegek lezárása után a szilvát 5—6 percig, a kajszibarackot 6—8 percig, az őszibarackot pedig 8—10 percig sterilizáljuk a forrás megkezdésétől számítva.

Ringlóbefőtt készítéséhez teljesen fölösleges emelni a cukoradagot, elég, ha átfőzzük kissé az előfőzött levét és darabka vaníliával ízesítjük. Az üvegek lezárása után a szilvát 5—6 percig, a kajszibarackot 6—8 percig, az őszibarackot pedig 8—10 percig sterilizáljuk a forrás megkezdésétől számítva.

A kékszilvát hámozatlanul ecetben is el szokták tenni. Ilyenkor az előfőzést gyengén ecetes vízben a rendszerint hosszabb ideig végezzük. Előfőzés után a szilvát kötötűvel meg-

szurkáljuk és a szörpbe még gyümölcskilogrammonként 60 deka cukrot és 3—4 kanál borecetet belefőzve, fa-héjjal és szegfűszeggel ízesítve, a gyümölcsre ráöntjük.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Zöldségletes. Kalazabét, répát, petrezselymet vékony szeletekre vágunk, zsírban megpároljuk, aztán Meztel megtintve és vízzel felarszelve, megtöltjük. Tejfelé elhabarva, tojásra tálaljuk.

Töltött paprika. A paprikát forró vízben leforraljuk, 12—14 darabhoz fél-kilo darát sertesűs és rizs keverékével megtöltve, lábasba tesszük. Ráöntünk egy kilo áttört paradicsomot, kevés vizet és megsózza addig főzzük, míg a rizs megpuhul. Alukor a levét világos rántással berántjuk és cukorral ízesítjük.

Szilvásgombóc. Fél kilo főtt, reszelt burgonyából negyedfélő liszttel, egy tojással, kevés sóval és 3 deka zsírral gyorsan tésztát gyurunk, kinyújtjuk és kockákat vágunk belőle. Mindegyikbe egy szilvát teszünk és a tésztát körülötte jól megnyomkodjuk, azután a gombócokat sós vízben kifőzzük. Mikor a vízben feljőnek, azonnal kiszedjük, zsírban pirított morzsa közé tesszük és cukorral megtintva, adjuk asztalra.

Aranyszabályok

Ha a gazdasági munkásokat megfigyeljük, azt tapasztaljuk, hogy csak az olyan napokon bírnak sokat dolgozni, amelyek előtt nem voltak fáradságos munkával megterhelve. A mezőgazdasági munkások munkatejesítménye legrosszabb hétfőn és a hét végéfé. A hétfői munkakészség csökkenésének legfőbb oka a vasárnapi mulatozás, amely sok ember szervezetét legyöngíti és az ilyen ember hétfőn nem bír úgy dolgozni, mint amikor rendszeren végzett munka után kialussza, kipiheni magát. A hét vége felé a munkabírás azért csökken, mert az egész heti munka kifárasztja az izmokat. A munkás legtöbbször bir dolgozni kedden, szerdán, csütörtökön.

dettt főkébb elpárolgott volna. A hán-tott réteg alatt nyirkos marad a föld s így a következő szántások könnyen, jól végezhetők, ha időközben nem is kapunk esőt. A porhanyított talajba levegőt juttatunk, ezáltal megelénkül a baktériumműködés: beérekid rövid időn belül a talaj. De a tarlóhántásnak egyik legfontosabb célja az, hogy aláfördítsük a tarló felszínén elhullott gyommagvakat, melyek így majd kikelnek, hogy azután a legközelebbi szántással vagy fogasolással végérvényesen tönkre tehető legyenek.

A SZÉL KÁRTÉTELE A GYÜMÖLCSSÖBEN

A szél a gyümölcsösel terhelt ágakat lóbálja, azokat egymáshoz verdesi, minek következtében a gyümölcs egy része lehull, más része pedig megsérül. Ez ellen többféle módszerrel kell védekeznünk. Az ágakat kössük ki körben egymáshoz, pányvázzuk ki, ami megakadályozza az egymáshoz ütdődést. Jó szolgálatot tesznek a szél irányában ültetett szélfogó sűrű akácok vagy más erdei faszegélyek, amelyeknek a vihar ereje megtörik. Az alacsonytörzsi fák természetesen kevesebbet szenvednek a szelek miatt, tehát az erősen széljárta területeken elsősorban ilyeneket ültessünk.

MIÉRT KÁROSOK A GYOMOK?

Sűrűn foglalkozunk a gyomok irtásának ügyével, mert sajnálattal látjuk, hogy különösen kiszáradt földjei rettenetesen el vannak gyomosodva. Az az alacsony termésátlag, mely az ő földjeiken az uradalmakkal szemben mutatkozik, elsősorban a földek gyomosságának rovására irandó.

Most Kormo norvég tanár érdekes számadatai jutottak kezeink közé, melyek élenként megvilágítják a gyomok jelentőségét. Kormo tanár szerint a kellően nem tisztított vetőmag, a malomhulladékokat és töreket fogsztó állatok trágyája, az alomszalma, a röpökő madarak és a szél útján jutnak a gyommagvak a szántóföldre. Egy-egy gyommóvény évente temédek magot produkál: így egy darab tyukhur-tó 15—20.000, mezei mustár 100—1200, lószóka 2—3000, acat 3—4000 magot érlel meg évente, ha háboríthatatlan fejlődhetik. Ezek a számadatok figyelmeztetnek arra, hogy egy tőnek megtérése a jövő évben már milyen kárt jelenthet.

Kormo tanár szerint az istállótrágya a gyomosodás legfőbb terjesztője. A trágyában levő csiraképes gyommagvaknak pedig háromnegyed része az alomszalmából (törékből), egynegyed része az állat által elfogyasztott takarmányból, illetőleg a bélsárból jut az istállótrágyába. Megállapította azt is, hogy kb. hány gyommag lehet 200 q istállótrágyában, amilyen mennyiségű trágyát tudvalevően 1 kat. hold földre ki szoktunk vinni. Az eredmény egyenesen megdöbbentő. Az átlagos istállótrágyázással egy kat. holdra 140.000 160—000 gyommagot viszünk ki.

Hoffmann tanár kiszámította, hogy a zab átlagtermése kivon a talajból 20 kg nitrogént, 8 kg foszforosavat és 25 kg kálit, a burgonya egy évi termésé 30 kg nitrogént, 14 kg foszforosavat, 50 kg kálit; ezzel szemben ugyanilyen területen tenyésző acat kivonna 44 kg nitrogént, 11 kg foszforosavat és 40 kg kálit! Milyen sok növényi tápanyagot rabolnak tehát el földjeinkből a gyommagvak!

Számítsuk meg hozzá azt a vízmennyiséget, amit a gyomok kultúránövényeink elől elvonnak! Minél több gyom a növény levelezete, annál több vizet párolgott el; így elgondolható, hogy — különösen a nagyvelő gyomok kikapálása — valóban felér egy kiadás öntözéssel!

SERTÉSEK GYORS FEJLESZTÉSE OLCSO TAKARMÁNYOKAL

Régi megállapítás, hogy az állatnevelés akkor legjövődelműbb, ha az állatok rövidideb idő alatt érik el a megkívánt fejlettséget. Így kevesebb ideig kell az életfenntartó táplálékot tartani, kevesebb az idő rövidideb volta miatt az elhullási vagy megbetegedési kockázat, kevesebb az ápolási munka, gyorsabban forog állatainkban fekvő tőkén.

Régeben általános volt az a felfogás, hogy a mi kiváló mangalicasertésünk nem hálálja meg a fejlődés közben neki juttatott takarmányt. Ma tudjuk, hogy ez tévedés. Sőt a mangalica gyors nevelésének jövődelműsége annál biztosabb, mert olyan takarmányokkal is folytatható ez, melyek gazdaságunk keretében előállíthatók s így nem kell értük pénz az. Ilyen takarmány a burgonya, mely szedésétől kezdve tavasz végéig etethető a sülőkkel s fűve jól táplálja őket. Nem szabad azonban megfeledkezni arról, hogy a burgonyában kevés a fehérje; ennek pótlására a téli idényben 1/2—1 kg másodrendű hüvelyesmagot vagy olcsóbb olajpogácsát, esetleg lefőzött tejet adunk. A legteljesebb idényben naponta egyszer fiatal zöld lucernásra vagy lóherére kell őket

hajtani. Télen is nagyon üdvös 1/2 kg lucernaszecskát vagy lucernaliszlet (esetleg lucernamurvat) adni fejkenként. Ez a lucernaetetés azért nagyon üdvös, mert ezzel az angolok gyűjtőnével jelölt betegségeket távol tarthatjuk növedéksertéseinktől.

AZ EKE HALADJON NYOMBAN AZ ARATÓ KASZÁJA UTÁN!

Az okszerű földmívelésnek egyik sarkalatos szabálya, hogy aratás után minél előbb buktassuk le a tarlót, azaz az arató kaszája után lehetőleg nyomban haladjon az eke. Nem kell várni még a kévék lehodására sem, hanem azok között a földet még a betakarítás előtt meg kell művelni. A tarló megmunkálása történhetik közönséges ekével eszközölt középely, 6—12 cm-es felszántással, de legtöbbször csak 3—6 cm mély hántással. Lehet a tarlót hántani tárcsával is, ugyanilyen mélységben. Tárcsa hiányában grubberrel, eksztráptárral, késes boronával, sőt leginkább rugós-fogu kultivátorral mindig jó munkát végezhetünk.

A tarlóhántás fontos, mert általa megőrizzük a talajban azt a nedveséget, amely víztömeg a megülep-

Julius hó

17 VASÁRNAP

Elek

18 HÉTFŐ

Kamill. Frigyes

19 KEDD

Páli sz. Vince. Emilia

20 SZERDA

Jeromos. Ilés

21 CSÜTÖRTÖK

Praxedes. Dániel

22 PÉNTEK

Henrik. Mária Magdolna

23 SZOMBAT

Azolla. Lenke

A nappal tartama július 23-án 15 óra 20 perc, a hét folyamán 16 perccel fog. — A hold felfeléjárása: Utolsó negyed július 20-án.

A lengyel államfő vadászlakot ajándékozott a kormányzóknak

Horthy Miklós kormányzó lengyelországi látogatása alkalmával nagy érdeklődést mutatott a bialowiezi szentszedhet vadászlak iránt. *Moscicki* köztársasági elnök ezt a vadászlakot most *Felajánlotta Horthy Miklós kormányzóknak.*

A vadászlakot Bialowiezából *Varsovia* szállították és kiállították a város egyik közterületén. Július 8-án volt a magyar szövegnyelvi díszített vadászlak kiállításának megnyitása. A megnyitási ünnepségen jelen volt *Höry* András varsói magyar követ, *Lubjenszki* külügyminisztériumi helyettes osztályfőnök és több külügyminisztériumi főtisztviselő, *Grzegorzewski*, az államrendészeti hivatal igazgatója, a Lengyel-Magyar Társaság sok tagja, valamint a lengyel és magyar sajtó számos képviselője.

A kormányzóknak ajándékozott vadászlakot július 15-én indították utnak *Budapestre.*

Törley Bálint országgyűlési képviselő gazdasági főtanácsos. A kormányzó földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Törley* Bálint országgyűlési képviselőnek a hazai mezőgazdasági fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

Rákóczi-indulóval nyitják a newyorki világlégiállítást. *Bessenyei* Gábor, a newyorki Fordham-egyetem politikai tanácskénegé tanára meglátogatta a debreceni nyári egyetemét. A nyári egyetem vezetőségével folytatott beszélgetése során kijelentette, hogy az 1938-ban rendezendő világlégiállítást a *Rákóczi*-indulóval fogják megnyitni, mert a világ összes indulói közül ez fejezi ki legkézzelrebben azt a lendületet, amelyet a világlégiállítást hatalmas anyagával és méretével képviselni akar.

Vitéz Orbán Nándor főhadnagy nagyszerű sportsikere. A Lengyelország-Svédország-Magyarország három nemzetek közötti *ötusamérkőzés* pompás magyar győzelmet hozott. *Vitéz Orbán* Nándor főhadnagy főlegnyesen nyerte az *egyéni versenyt* és a csapatversenyben a magyar csapat öt pont különbséggel megverte a *világhíves ellenfelét, a svéd csapatot.* Az ötusaverseny befejező része, a terrefutás, július 9-én, szombaton délután 6 órakor volt a budapesti svábhegyi golfpályán. Az összerítésben *vitéz Orbán* főhadnagy mindvégig az öt versenyszámon keresztül megőrizte vezető helyét nagy pontföldnyel. *Orbán* ma olyan ötusászó formában van, hogy az egész világon nem akadna *legyőzője.*

Magyarország harmadik lett a kézilabda világbajnokságon. Most folytát a *Berlinben* a kézilabdavilágbajnokságok. A négynapos világbajnoki torna végeredménye: Világbajnok: *Németország, 2. Svájc, 3. Magyarország, 4. Svédország, 5. Románia, 6. Csehszlovákia, 7. Lengyelország, 8. Dánia, 9. Németalföld, és 10. Luxemburg.*

Nyolcvanhétmillió rádiókészülék van a világon. A genfi *Nemzetközi Rádióunió* ezévi nyári ülésén most fejeződtek be. Az ülésen előterjesztett jelentésekéből kitért, hogy a világon edzőszerint 87 millió bejelentett rádiókészülék működik, ebből ennyi az előfizetők száma. Ez 350 millió rádióhallgatót jelent. Ebből Európára 31 millió rádióelőfizető esik 125 millió tényleges rádióhallgatóval.

Filless gyorsvonat. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy legálább ötszáz utas jelentkezése esetén július 17-én filless gyorsvonatot indít: *Esztérgomból Balatonfenyvesre.*

Fia halála miatt mindenáron végezni akart magával egy apa. Megrendítő jelenet játszódott le július 9-én, délután a budafoki Duaparton. A koradélutáni órákban *früdnél* ment a Dunára 10 éves kislával együtt *Fazekas József* Lillom-utca 16. szám alatti lakos. A gyerek fürdés közben a vízbe fulladt. *Fazekas József*, aki a parton tartózkodott, csak percek múlva értesült kislája haláláról. A szerencsétlen ember, amikor megtudja, hogy mi történt, idegrohamot kapott és *öngyilkossági szándékát* szintén bejelentette *magát a Dunába.* Ekkor látogatos kizöldem támadt a mindenáron meghalni akaró ember és a mentésére siető fürdőzők és halászok között. Közül negy-ötörág tartott, amíg a *fogalmat* *harcoló embert sikerült az egyik órákba beemlíni és kivinni a partra.* Itt a félté eszméletlen *Fazekas Józsefet* a mentők igyekeztek lecsillapítani. Alig tört mázhöz *Fazekas*, újabb öngyilkosságot kísérelt meg. Előrántotta zsebkését és *fejbeszúrta magát.* A szerencsétlen ember kezéből nagynehezen kicsavarták a kést, majd betuszkolták a mentőautóba és elsősegélynyújtás után beszállították a budafoki kórházra, ahol saját érdekében őrizetbe vették.

Uj foglalkozási ágakból zárták ki a németországi zsidókat. A német birodalmi kormány törvényt adott ki, amelynek értelmében zsidók, mint önálló jogi személyek nem üzhetik a következő iparokat: *vagyonörzés, vagyoni vagy személyi viszonyokról való tájékoztatás, földbirtokokkal és telkekkel való kereskedés, ingatlanok és kölcsönök iparszerű közvetítése, ház- és telekintézés, iparszerű házasságközvetítés a zsidók közötti házasságközvetítés kivételével és idegenvezetés.*

Vizes gödörbe fulladt egy kisleány. A kiskunmajsai *Ágasegyháza* pústán *Gáspár* Lajos és felesége kint arasztott a mezőn, miatt másfél éves Margit nevű leánykájukat a nagyapa gondjaira bízták. Mig az öreg ember a tanyánan tett, vett, a kisleány kiment a tanya melletti vályog gödörhöz s a *másfél méteres vízbe befulladt.* *Gáspár* érnak egy esztendővel ezelőtt *kislak* is ugyanabba a *gödörbe fulladt.*

Uj világrekord az Óceán átrepülésére

Csodálatos világrekordok korát éljük. Szinte napról-napra születnek olyan teljesítmények, amineknek elérésére az emberiség néhány évtizeddel ezelőtt gondolni sem mert volna.

A legújabbat most röpítette világra a sajtó! *Howard Hughes* neves amerikai pilóta tizenhat és félóra alatt repült *Newyorkból Párisba.* Az ut 4600 kilométer s a reptől öránként 300 kilométeres sebességet ért el.

Howard Hughes az amerikai világlégiállítást meghívóti viszi szét mindazon országok államfőinek, ahol gépeivel leszáll. Elsőnek a francia köztársaság elnökét kereste föl. S hogy utja jelentőségét emelje, olyan világrekorddal, amely minden eddigi hatalmasan megdöntött.

Hughes lapunk zártakor már a szibériai *Omszok* is elhagyta,

Autókatasztrófa áldozata lett *Tisza István* unokája. Július 12-én, *Békésen* autókatasztrófa áldozata lett *gróf Tisza József* huszeves egyetemi hallgató, *gróf Tisza István*nak, *Magyarország mártírhalált halt miniszterelnökének legfiatalabb unokája.* A gróf autójával *Békés* község felé haladt, amikor egy karnyardóban eddig meg nem állapított okból elvezette uralmát a kormánykerék fölött és az autó nagy sebességgel egy utmenti eperfának rohant. A *sportkoszi izze-porrá tört és utasát összetört tagokkal, haldokolva* emelték ki a roncsok alól a szerencsétlenség híre odaseregelt falusiak. Azonnal orvost hívtak, de már nem volt segítség, *gróf Tisza István* legkisebb unokája a községi orvos karjai közt kiszemvedett.

Tűz ütött ki a liftben. Könnyen végzettség válható szerencsétlenség történt július 6-án, *Budapest*en a *Jókai-utca* 7. számú házban. *Zsombok* István 38 éves segédházteljesítő a ház ötödik emeletén levő celluloidraktár hulladékaikat szállította le a felvonón. Amikor a lift a harmadik és a második emelet közé ért, *kipattant.* A segédházteljesítő kiáltószáira a ház lakói összeszaladtak, értesítették a mentőket és a tűzoltókat. *Zsombok* István segédházteljesítő a mentők első, második és harmadikon égési-sebekkel életveszélyes állapotban szállították a *Szent István-kórházba.*

Főispánok kitüntetése

A kormányzó *Hedry* Lőrinc dr., Heves vármegye főispánjának a Magyar Érdemrend középkeresztjéhez a *Magyar Érdemrend középkeresztjéhez a csillagot; Borbély* György, Jász-nagykunszolnok vármegye főispánjának és *Palay* Samu dr., Abaujtona vármegye főispánjának a *Magyar Érdemrend középkeresztjét* adományozta.

Egy autó beleszaladt egy kiálló gerendába. Különös és a maga nemében páratlan közlekedési baleset történt július 8-án, a délutáni órákban a fővárosi VII. számú eszár-ut 78. számú ház előtt. Egy nyitott sportautó, amelynek AD 736 volt a rendszáma, beleszaladt a ház előtt állógó, gerendákkal megrakott szekérek olymódon, hogy egy kiálló 15 méteres gerenda valószággal kettészelt a sportkocsit. Az autót *Dunke* Tamás 19 éves fiatalember vezette és a kocsi hátsó ülésén dr. *Bokor* Gyula orvos, egészségügyi főtanácsos foglalt helyet. *Dunke* Tamás a főtanácsossal éppen a János-szombat-rumba igyekezett szulosan beteg nagyanyja meglátogatására, amikor a *Kohány* utcából kifordulva, elvesztette lélekjelenlétét és nekiszaladt a gerendának. A szerencsétlenség színhelyén nagy tömeg verődött össze. A mentők azonnal kivonultak és *Dunke* Tamást, *akinek arát szétromosolta a gerenda, életveszélyes állapotban szállították a Szent István-kórházba.* Dr. *Bokor* Gyula orvosnak az életveszélyes és kisebb horzsoláson kívül baja nem történt.

Négy embert meggyilkolt, hogy házasságához pénzt szerezzen. Borzalmos főmegyilkosság történt *Novogrodok* lengyelországi kerületben. Néhány nappal ezelőtt jelentették a *Szlonimi* rendőrségnek, hogy *Sivny* erdőkerülő, aki a *Szlonim* környező erdőségben lakott, családjával együtt nyomtalanul eltűnt. A rendőri nyomozás arra az eredményre vezetett, hogy az erdőkerülő és feleségét *agyonlőtték, két gyermeküknek pedig fejével széthasították a koponyáját.* A holttesteket az erdőőr házának padlójára alatt találták meg. Kiderült, hogy a négyeszeres gyilkosságot az erdőkerülő *soját* *fivére* követte el. Azért vetemedett a borzalmas bűntényre, hogy megkaparinthassa *fivére* kis megtakarított pénzét. Aztán nyomban megházasodott: a szomszéd falu gazdag kocsmárosának leányát vette el. A lakodalom az erdőőr házában folyt le és a vendégeknek sejtelmük sem volt róla, hogy négy holttest felett táncolnak.

Makláró Károly debreceni református püspök halála

Makláró Károly, a tiszántúli református egyházkerület püspök, július 7-én meghalt. Halála egy napi betegeskedés után váratlanul következett be. Orvosi megállapítás szerint epehólyaggyulladás volt és halálát váratlanul fellépett szívgyengeség okozta. Az elhunyt püspököt felesége, *Kérvény* Anna, három férjezett leánya és két unokája gyászolja.

Makláró Károly református püspök 1876-ban született *Hejőpáron*. Papi vizsgáit *Budapest*en és *Sárospatakon* tette le. Segédlelkész volt *Atány* és *Tiszánána* községben és 1901-ben lett rendes lelkész *Ládánán.* 1904-ben *Kunhgyes* hivta meg lelkiszerzőrának. 1934 május 27-én a *debreceni* Árpád-terti egyházközségnek lelkésze lett. Püspökké 1936 december 16-án választották meg *Baltazár* Dezős örökébe.

Makláró püspököt az egész Tiszántúli megyésza mellett temették el július 10-én, vasárnap. A temetésen a kormány képviselőiben megjelent *Zsidy* Ferenc vallás- és közoktatásügyi államtitkár. A temetési szertartás a gyászbeszédet *Ravasz* László püspök mondotta. A városi dalárda éneke után megindult a tízezer főnyi menet a köztemetőbe, ahol a város díszirhelyet adományozott az elhunyt püspöknek.

Halál a színházban. Július 8-án este, a fővárosi *Royal Színházban* az „Idegyere rózsám” darab előadása közben a nézőtérten hirtelen rosszul lett *Zilcer* Jánosné 40 éves ügynök felesége, aki a Sándor-utca 30. számú házban lakik. Kitémogatták az előcsarnokba, majd bevitték az inspekciós orvos szobájába, ahol elvezette *eszméletét* és *kevéssel* *utóbb meghalt.*

Tűzvész pusztított egy vasmegei községben. A vasmegei *Gérec* községben a július 11-ére virradó éjszaka nagy tűz pusztított. A tűz *Boros* Sámuel gazdálkodó pajtájában keletkezett és az erős szélviharban oly gyorsan terjedt tovább, hogy *hámarosan tizenöt lakóház és sok melléképület* *borult lángba.* Több szarvasmarha és apróállat is elpusztult. Emberéletben nem esett kár. *Tizenhat család* *hájlékalan* lett. Az anyagi kár körülbelül 30.000 pengő.

Két repülőgép kényszerleszállást hajtott végre. Július 11-én a reggeli órákban két sportrepülőgép *Szombathely* közelében kényszerleszállást végzett. A géprezeti és utasai: *Horváth* István, *Bartha* Elemér, *Kapusi* Sándor, *Szalay* József és *Szigetváry* Sándor, szulosan megsebesültek.

Agyonverte növendékét egy román tanító. A braillai (Románia) ügyesség bűnügyi eljárását indított *Nikolae* *Carcon* tanító ellen, aki *halálra verte* *Onosiu* *Jordan* első elemista tanulóit. A szerencsétlen gyermek holttestét felboncolták és az orvosok megállapították, hogy a fejére kapott ütések okozták halálát.

Játékból — halál. *Bánda*, veszprémezei községben egy *Vajda* István nevű 14 éves fiú játékból közelet között a nyakára és a másik végét a gerendára erősítette. A *kötél rászorult a fiú nyakára* és *megfojtotta.*

Földrengés volt az Alföldön

Július 8-án reggel gyenge földrengés futott át az Alföld déli részén. A földrengés fészket egyelőre még nem tudták megállapítani, de hatását több városban észlelték, legerősebben *Oroszában, Hódmezővásárhelyen, Szegeden és Makón,* ahol sok helyütt a butorok megmozdultak, órák megálltak, sőt egy-két kelyos is beomlott, de szerencsére súlyosabb kár nem esett. A nem-hazai fészkekből kipattant *rengett* *Bakon, Bottonán, Fodortelen, Nagybánhegyesen* és *Tótkomlóson* is érezték.

KIRÁLYTVÁRÓ KRASZNAHORKA

Irtá CSERNAY ÖDÖN

Kraszna-Horka „büszke” vára csak azért lehet büszke, még így romladozó állapotban is, mert valaha dacolni tudott minden ellenséggel, de azért is, mert falai közt gyakorta járt vendégszében fejedelmi személyiség. Aranybetűs márványtábla örökíti meg azoknak a helyeknek a dícsőségét, amelyeket koronás államfők megtiszteltek látogatásukkal. Ilyen több van Kraszna-Horkán.

Ezelőtt 50 esztendővel mi, rozsnói diákok is, királyi vendéget vártunk Kraszna-Horka várába. Andrásy Manó grófot, a rozsnói diákok bőkezű patronusát, a jött meglátogatni Milán, a szerbek akkori királya fiával, a nyurga, síheder Sándor trónörökösével, a később oly szerencsétlenül végül uralkodóval, akit feleségével együtt meggyilkoltak az összeesküvők. Az Andrásy-család mindenkor sokkal bőkezűbb patronusa volt Rozsnyó városi két gimnáziumának és egyéb más, kisebb-nagyobb rangú tanintézeteknek, semhogy a tanári kar és az ifjúság kötelessége: ne tartotta volna, hogy részét kivegye a vendéglátó főúr bensőséges ünnepeiből.

Kivonultunk hát mi is, diákok, az alig kőhajításnyira fekvő Kraszna-Horka várához sorfalat állni és eljenni. De ott volt ám az egész vidék apraja-nagyja is. Hárskut, Dernő, Betlér, Csucsom, Váralja, Berzete földet szántó, bányászó, erdővágó népe, mert hiszen Rozsnyó város egész környéke abban az időben a nagyvagyonu Andrásy-grófok birtokain talált munkát és kerestet nem is nagyon fekete s eléggé puha kenyéret.

Ne gondolja senki, hogy amolyan kivezényelt ünneplés volt ez. Sokkal inkább önkéntes megmozdulás. A felnők — akik már politizáltak is és ismerték a világ folyását — kíváncsiak voltak Milán királyra, a szerbek mindig jókedvű, mulatók uralkodójára, akit I. Ferenc József, a mi királyunk mindig oly atyailag pártfogolt — akinek halála után örök pihenőhelyet adott magyar földön a krusodali kolostor kriptájában.

Hát bizony gyönyörűség szép látnivaló is a Kraszna-Horka büszke vára. Mint valami koronázott cukorsüveg magasodik ki a völgyből, szemben a szilicei fensíkkal, amit a bennszülöttek csak berzetei hegynak hívnak. Három oldalról szinte megközelíthetetlenül meredek, csak a nyegedikről, az erdőkoronázta szomolnokai ut felől, ahol a híres kuruc generálisra, gróf Andrásy Sándorra ágaztat rá tulajdon gyerekei, kanyargó fel egy kigyózó ut a várba.

Mi, diákok, közvetlenül a várkapu előtt álltunk sorfalat. Szemben velünk ásitottak a régi kuruc ágyuk, a híres, messzehordó csataki gyök, csövé meg kinyulik egy 8–10 méteres, alul éles sziklákban folytatódó szédítő mélység fölé. Ezek az ágyuk valaha a falu felé vivő kassai országutat vették célba. Uralkodtak jóformán az egész rozsnói völgyön. Ma már egészen ártatlan látványosságok voltak, helyettük azonban a várhegy másik oldalán hangos mozsarak durrogtak szakadatlan, míg csak a királyi vendégek meg nem érkeztek és az éljénzés zaja el nem nyomta a mozsárdurrogást.

A magyar vendégek csak a várhegy tövéig jöttek fel kocsin. Onnan tanácsosabb volt gyalog felsétálni. Bizony a tűző napon sokan főlágtak az izradó üstöküket. Előljött Milán király fűrgén, jókedvűen, két oldalán egy-egy magyar főúr, Andrásy Manó gróf, a házigazda és még valaki. Közvetlenül utánuk jött a trónörökös, a nyurgatermetű Sándor, amolyan magamfajta síheder gyerek, kék kurtanadrágos matrózruhában. Örökösen futkározott jobbra-balra. Az oldala mellett baktató nevelője, a nagyszakállú Risztics és — szintén

szakállas miniszterelnök, Pasics, minduntalan rá-rászóltak, néha helyre is ráncigálták.

Persze, mi diákok — a sűrű éljénzés közepette is — csak öt figyeltük. Arra gondoltunk, hogy labdázás közben de jó hasznát lehetne venni ilyen fűrgé, mozgékony fiúnak. Bezzeg ez nem olyan lomha, mint a mi kényelmes iskolatársunk: Matyó Sándor.

Program szerint következett két üdvözlő beszéd. Milán király néhány rövid szóval válaszolt, aztán parolázta a várkapunál az öt üdvözlő urakkal. Mi torkunk szakadtából éljenezünk, a mozsarak pedig durrognak.

Ebben a peroben Sándor, a szerbek nagyreményű trónörököse, hirtelen kicsuszik a kisérői közül és odamegy a meredek fölé ásitó kuruc ágyukhoz. Nézegeti az elsőt, át lép rajta, aztán vizsgálja a másodikat, közben vezedelmesen közelít a meredek széléhez, úgyhogy egy véletlen félrelépés hiányzik csak — és a szerb trónörökösöt összezuozott tagokkal valahol a várhegy tövében szedték volna össze.

Az utolsó pillanatban vette a dolgot észre a nagyszakállú Pasics, akit később Balkán eszének neveztek el és utána szakadva a királyi cemetének, azt galléron ragadta s kivonszolta az ágyuk közül. Pár pillanat múlva a néhány lépésnyire álló felséges apa is ott termelt, de a legnagyobb csodálkozásunkra nem igen ölelte megmentett fiát, hanem egy gyöngéd háthavagással és fülhúzással, továbbá néhány erőteljes szerb szóval, úgy látszik, lehiggasztotta teljesen annak ugrodzó kedvét, mert aztán ő is természetesen, nyugodtan bevonult Kraszna-Horka várába, ahol a vendégeket királyoknak való reggeli várta.

Szegény Milán király, s Sándorka, a későbbi szerb király, hol vagytok ti már? Kraszna-Horka büszke vára azonban a megszállott Felvidéken ma is áll és bizonyára a maga büszke szépségében vár újabb királyi vendégeket...

Megfejtelt közmondások

Ki korán kel, aranyat lel. (A meglett aranyat pedig az vesztette el rendszerint, aki nem fekdült le idejében.)

Alma nem esik messze a fájától. (Csak a férges alma hull a fa alá, az érettet gondosan szedik le s okos gazda kezéből messze elkerülhet.)

Találja ki!

SZÁMREJTVÉNY

18, 10, 17, 12 = ipartelep;
5, 6, 20 = szántáskor használat;
= volt miniszterelnök;
26, 25, 14, 29, 32, 10, 2 = egy nagy magyar király;
7, 23, 22, 10, 27, 28, 8, 4, 2, 0, 11, 16, 15, 23, 9, 13, 3 = nagy magyar tó;
30, 31, 21, 31, 22, 18, 32 = hir más szóval;
19, 23, 24, 8 = fáma magyar szóval;
1, 2, 12 = egy imádságos, magyar hitet kifejező sor.
1—32

A levelezőlapra irt megfejtést a Vasárnapi szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell küldeni tíz napon belül. Elkészve érkezett megfejtést nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik a rejtvényt helyesen fejtik meg, előfizetőink tagjai és előfizetési díj-hátralékuk nincs.

A Találja ki! helyes megfejtését és

A mi költőink

Balatonba nem vethetünk...

A kedvemért megtennéd-e rózsám,
Eljőnnél-e feleségül hozzám?
Megéltünk mi, ottan, a víz hátán,
Kevésből is, a Balaton partján.

Balatonba nem vethetünk búzát,
A galambom dalban kapta jussát.
Hálót vetünk... barlora nem járunk,
Balatonon lesz az aratásunk.

GYUTAY ISTVÁN
(Magyarország)

Nyári reggel

Ébred a táj, közeleg a reggel.
Dalt zeng ezer madár főt a légben.
Hármatosopp fénylik a virágzármon.
Harangszó röpven végig a tájon.
Szépséges nyár-reggel, méhe-zsongás,
Rovardöngés, munka, sürgés, forgás.

Oh, mennyi fájdalom a szívembe,
A madárdal a szívem beszéde.
A csillogó harmat szemem könnyje.
Szóló harangszó lelkeim zengje.
A sok forgás és munka közdelme:
Életem szépsége, nyári reggelle.

MAJZIK MÁRTON
(Mesterszállás)

Öregfiu, előre nézz!

Öregfiu, előre nézz!
Ne bánson semmiféle vész!
Ugyis egyre megy itt minden:
Alkár búis vagy, akár vidám.
Ahhoz másnak köze nincsen.
Kétség verembe sose ess!
Mert ha lelkeod végbucst vesz
Ithagyni árua testedet:
Még csak azt se mondhatod el,
Hogy néha volt egy ünneped.
Lásd, nekem már semmi se fái:
Se nő, se barát, se szép táj!
Nyugodt és derűs hősök vagyok,
Ki reményesség és hit nélkül
Várja a titkos holnapot.
A napokat csak pergetem,
Sohase könnyes a szemem.
Nekem már minden egyre megy:
Alkár róza, alkár kóró
Leng az életem felett!

KUNFÖLDY JÁNOS
(Kiskőrös)

Tanulj, fiam, légy okosabb apádnál! (De ne magad állapotod meg, hogy okosabb vagy-e. Apád mondja, akkor magad is elhiheted.)

Szólj igazat, betörök a fejed. (Nem mindig. Néha a sarkadra lépek, vagy a bokádra is ütnek. Azt a szót tartsd legjobban vissza, amelyek legszívesebben elhagyná az ajkadat. Sok emberen fogsz győzedelmeskedni.)

Egy kis apróság

A legnagyobb magyar gróf, Széchenyi István gróf, Olaszországban járt és elvitte magával a János inast is. Egy alkalommal, mikor sokat láttak Olaszországban, megkérdezte Széchenyi:

— No, János, hát hogy tetszik neked ez a Taljánország?

— Nagyon jól, méltóságos gróf ur,

— És kicsoda nevezetességei tün-

tek fel neked leginkább?

János hallgat.

— Hát nem találsz semmi nevezet-

esetet ebben a szép országban?

— Nem én, méltóságos gróf ur.

— Ugy hát, akkor itt is minden

olyan, mint otthon minálunk.

— Igen, méltóságos gróf ur.

— De János, gondolkozzál csak egy

kicsit, igazán nem láttál semmit, ami

más itt, mint minálunk.

Sokáig törte fejét János, egyszerre

csak elneveti magát és mondja:

— Igen, tudok valamit.

— No és mi az?

— Könnyörgöm alásán, nem szeret-

nék Taljánországban számár lenni,

mert ezeket itt jobban ütök, mint minálunk.

A német falusi nép is a városba özönlik

Göring német tábornagy, akit Hitler vezér és kancellár a négyéves terv végrehajtásával bizott meg, a birodalmi pénzügyminiszterrel és a birodalmi élelmiszeri miniszterrel egyetértésben rendeletet adott ki a falusi népesség védelmére. A rendeletnek az a célja, hogy megakadályozza a falusi népességnek városba özönlését. A rendelet értelmében annak a falusi házastársnak, aki az államtól házassági kölcsönt kapott és a kölcsön felbontólól számított tíz évig megszakítás nélkül mező- vagy erdőgazdaságban dolgozott, nem kell visszafizetnie a házassági kölcsönt. Ezenkívül falusi férfiak és nők a házassági kölcsönön kívül berendezési kölcsönt is kaphatnak, ha a házasságkötés előtt öt évig megszakítás nélkül mező- vagy erdőgazdaságban dolgoztak. Ez a berendezési kölcsön fejenként 400 márkát tesz ki. Végül 400 márkáig terjedő berendezési támogatást kaphatnak minden öt évben, ha ezalatt az idő alatt megszakítás nélkül mező- vagy erdőgazdaságban dolgoztak.

IGAZGYÖNGYÖK

Megcáfolatlan igazság, senki sem tölti be helyét rosszul, aki ismeri saját tehetségét.

Minden embernek kétféle nevelésre van szüksége: egyik, melyet az emberektől tanul; másik, amelyet önmaga ad magának. S ez az utóbbi a fontosabb.

Nincs hatalom sem égen, sem földön másban, mint kizárólag a meggyőződésben.

— Maga vak is, béma is, szegény ember?

— Sajnos igen. Tetszik tudni, manapán egy oroszok a gazdasági viszonyok, hogy egy testi hibából már nem lehet megélni.

eredményét a 82. számban tesszük közzé.

A 26-ik számban közölt Találja ki! helyes megfejtése:

A leghosszabb ideig a Sarkokon süit egyfolytában a Nap; itt fél-éven át tart a nappal.

A kérdésre mindössze tíz előfizetőnk küldte be válaszát.

Könyvjutalmat nyert: Nagyiglói Sándor (Kiskunhalas).

Mit kell tudni a Németországban levő magyar mezőgazdasági munkásoknak?

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda közleményei

Magyar lelkészek látogatják meg a munkásokat

A m. kir. földművelésügyi miniszterium gondoskodásából *katholikus, református és evangélikus* lelkészek utaznak Németországba a magyar mezőgazdasági munkások lelki gondozása céljából. A következő lapban

már közölni fogjuk a lelkészek nevét és pontos címét. Az egyes munkáscsapatok majd közvetlenül forduljanak hozzájuk és a lelkészek közölni fogják, hogy hova, mikor szállhatnak ki.

Felkérjük azoknak a községeknek az előjáróságát, ahonnan Németországba mezőgazdasági munkásokat vitték ki, hogy a címükre rendszeresen és díjtalanul megküldött „Vasárnap”-példányokat, amelyekben a németországi munkásoknak szóló üzeneteket közöljük, a községi hirdetőtáblán, feltűnő helyen elhelyezni szíveskedjenek, hogy az itthonmaradt hozzátartozók e révén is tájékoztatást nyerhessenek hozzátartozóik ügyeiről.

Üzenetek

Ez a rovat mindenkit érdekel!

Gernát Pál és társai, Dambek über Salzwedel: Kerékpárról fizetünk már előző számainknak. Szíves köszöntés valamennyitüknek. Készséggel közöljük, hogy ezen az uton kívánunk a többi hercegeknek is jó munkát és azt, hogy viselkedjenek úgy, mint igazi magyar emberekhez illik. — **Dudás Gábor és társai, Golsow, über Söldin:** Mint már ismételtén és világosan megítéljük, a pénzt a munkaadó utján kell elküldeni. Elismeréveny ellenében neki kell átadni a havonta küldhető 25 márkát. — **Jobbágy Sándor és társai Lärz, über Röbel:** Megírtuk, hogy utalványon ne küldjenek pénzt. — **Kovács András, Gonschmar:** Balesetbiztosítási járulékokat kell fizetniük. A fizetéshez összeget a kereset arányában állapítjuk meg. A munkaadónak nem érdeke, hogy többet vonjon le, mert ezzel az általa befizetendő összeget is emelné. — **N. Tóth Imre, Bamow; Barna Lajos, Pleske; Bozók Dezső és társai (nagyfügediek), Gümerhüte; Tóth Ernő, Manitz; Lovonyák Györgyné, Kleinrühon:** Panaszaitkal forduljanak a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. — **Mikoes István és társai, Blaustanden; Drágyi György, Lichtenberg:** A pénzkioldásra vonatkozó értesítést időközben valamennyi munkaadó megkapta; a tolmács utján forduljanak hozzá. — **Bakos Ferenc, Baidres:** Megilletődéssel olvassuk soraikat és örülünk, hogy a magyar testvérekkel a messze idegenben összetartaloztak. Lapot tudítottunk a címükre. Szótárt azonban nem tudunk küldeni. Szíves ídvőzlet. — **Molnár Teréz, Raduhm:** Kérésére szívesen igazoljuk, hogy sem Ön, sem más névrokona, de a magyar munkások egyik sem panaszkodott az ottani kenérré. Munkáihoz fizetünk, amely egy másik munkáscsoportnak szól, csak azt célozta, hogy egészségügyi okokból vételessen ki a csoportot fizetett kenyér helyett. A szép lapért köszönet. — **Habing Béla, Domäne Schladebach:** Csak 25 márkát lehet havonta hazaküldeni. Helyesen fejték a saját érdekeiket, ha ezekkel az előírásokhoz pontosan ragaszkodnak. — **Mesits József, Görlsdorf:** Részvétellel értesítettük megbetegedéséről; bízunk azonban sorsa jobbra fordulásában. Híszlők, hogy a még hátralévő idő alatt sikerül

pótolta a veszteséget. Teljes gyógyulást kívánunk. — **Bóta Bertalan, Briel:** Kérését nem értjük. A hozzánk beérkező nagyon sok levél közül, még ha akarnánk, sem kereshetnénk ki azt a levelet, amelyről maga sem tudja, hogy ki írta. Egyébként is semmiestre sem segítenek abban, hogy nézeteltéréseket élezenek ki maguk között. Önt is, a levélírással gyanúsítottat is, arra invitjuk, hogy saját érdekében igyekezzen békésen, magyar összefogással elintézni maguk között a dolgukat. A szótárkioldásra kérjük fel hozzátartozóikat. — **Polyák László és társai, Puchow:** Az odakint levő betegséggel járók nem jogosítják az itthonlévő családtagokat betegséglelvezés igénybevitelére. Az újságot szívesen megküldjük a családtagoknak, ha azok a lap küldését kérik és az előfizetési díjat befizetik. — **Borbély Dezső, Post Kröpelin:** A munkások keresetéből csak betegséglelvezői és balesetbiztosítási (Invaliden) járulékot lehet levonni. Valószínű, hogy az összeg, amit öregségi járulékunk tart, balesetbiztosítási járulék. — **Kiss József, Dukow:** Ismételtén megírtuk, hogy senkit sem bízathatunk azzal, hogy a kerékpárt vámentesen haza lohat hozni. Mindazok tehát, akik júniusny áron és azért vesznek kerékpárt, hogy munkájukat könnyebben láthassák el, számoljanak azzal, hogy esetleg vámot kell a gép után fizetni. — **Sallai Veronka, Zernütze:** Megilletődéssel olvastuk, nagyon szépen megírt beszámolóját a magyar istentiszteletről. A csoport valamennyi tagjának — **Argyelán György és neje, Sallai Mária, Molnár József, Szabó Mária, Zimm András és Sallai Veronka** — magyar szívről fejezzük ki elismerésünket, hogy ilyen szépen tettek hitet vallásosságuk és hazafiaságuk mellett. A tisztelendő úr címét megpróbálunk megszerezni és közölni fogjuk. — **Kocsis Bálint, Herrensteinfeld:** Kedves versét, amelyben beszámol a németországi utról, elittük emlékül. Szíves köszöntés. — **Süti Károly és társai, Klazevitz; Sipa András, Leizen; Hevér Ferenc, Taingrim; Szabó Ferenc, Karlsburg; Hack Antal, Diekow; Korim Mihály, Anklam; Morvai Mihály és társai, Butelstedt; Lantos István, Trebbichau; Wittman Boldizsár és neje, Gün-**

ferbergmühle; **Juhász István és társai, Post Wittstock; Deesi Sándor és társai, Boshovstoc; Ottele Károly, Lichtenburg:** Soraikat illetékes helyre továbbítottuk; intézkedés fog történni ügyükben. — **Uhrin Sándor, Adamsdorf; Kelemen András és társai, Mitterdorf:** Többször is megírtuk, hogy senkit sem bízathatunk azzal, hogy a kerékpárok vámentesen hazahozatalát ki lehet eszközölni. Üdvözlét. — **Demeter András és társai (vajaiak), Wollentün:** Panaszaitkal forduljanak a legközelebbi Arbeitsamthoz. Megjegyezzük még, hogy leghelyesebb, ha békésen, magyar testvéri szeretettel, maguk között intézik el a vitás ügyeket. — **Gerhát Pál, Dambek:** Öszinte részvétellel olvastuk soraikat, sajnos, azonban a Németországban befizetett betegséglelvezési járulékalapján az itthonmaradotok nem vehetnek segítyt, vagy orvosi kezelést igénybe. Ha azonban — mint ahogyan valószínű — vagyontok nincs, a családtagok betegséglelvezés esetén, szegénységi bizonyítvány alapján forduljanak hatósági orvoshoz vagy utaltassák magukat körhözba. — **Sike Dede Károly, Leizen:** Eljárását mindenestre súlyosan elítéljük. Kérését azonban ennek ellenére is éppen egy a munkaadó utján küldheti haza, mint a többi munkások. — **Klein Ferenc és társai, Bad Lausstaedt:** Szalonná, és paprikát a *Transdanubia* utján, *Berlin, Brückenthal* 36 rendelhetnek. A levonás bizonyára az átutalás kötsége. — **Hajós Tamás és társai, Burkersdorf:** A lapot csak az eddigi címessel küldhetjük. Ha az irodában megkérjük az illetékeseket, azok bizonyára szívesen kiadják megkeresése után a *Vasárnap*-ot jelentkező megbízottjainknak. A múlt évben, amikor egydelig egyes emberek címére küldtük a lapot, a kézbesítés körül súlyos zavarok voltak. Üdvözlét. — **Katona György és társai, Muggerkühl:** Örülünk, hogy jól érzik magukat. A beküldött rejtélymegfejtés helyes. Szívből köszönjük mindannyiukat. — **Murvai Béla és társai Weinger:** A lapot megírdítottuk. Üdvözlét. — **Vass András, Liessow b. Cambis, Kreis Schwerin, Mecklenburg:** Ezen az uton kéri, nagyon fontos ügyben *Rakita Mihály*, ugyancsak Németországban dolgozó *nyárgőspatai* munkatársát, hogy sürgősen közölje vele címét. — **Faraő György és társai, Schönemark:** Pénzreklamációját illetékes helyre továbbítottuk; megnyugtatóul közöljük, hogy a múlt évben sem vesztet el senkinek a pénze. — **Szöke Lajos és társai, Grosslühars; Kovács Ferenc és társai, Rhinow:** A lapot rendszeresen küldjük. Üdvözlét. — **Horváth János és társai, Lützlou:** Köszönet és üdvözlét szép, kedveshangú levelekért. Nagyon derék dolog, hogy kötelességüknek magyar becsületérzessel tesznek eleget. — **Pataki László, Fergelou, Post Waren-Müritz, Mecklenburg:** Kéri besét, írjon neki címére. — **Császár József és neje, Dechtou:** Kerékpár-ügyre vonatkozó előbbi üzenetünk önöknek is szól. A panaszú illetékes helyre továbbítottuk. Üdvözlét. — **Gila Pál, Kamerun:** A Krankenkasse és Invalidenversicherung című eszközölt levonás jogos; az adó — Lohnsteuer és Bürgersteuer — című nem szabad semmit levonni. Forduljanak a legközelebbi Arbeitsamthoz. Kerékpár-ügyben korábbi üzenetünk önökre is vonatkozik. — **Nagy Sándor, Pötenitz:** Jóléssel érteséssel olvastuk nagyon kedves és szép levelet, amelyben beszámolnak helyzetükről. Örülünk, hogy olyan derék és kiváló munkaadóhoz kerültek, aki a tizenháromtagú csoportot, vasárnapi kiadandúságként Hamburgba vitte és megmutogatta a nagy világhírlökösödőt. És ugye-e, a végtelen tenger partján és a hajóútások árnyékában mégis le kellett írniok ezt a nagyon szép sort is. ... ember csak akkor tudja meg, hogy milyen drága a magyar föld, ha idegenben

van, mert talán sehoh a világon a magyar ember nem éri jó magát, csak ott, ahol a föld is magyar, mert nekünk, mind a tizenháromunknak mindig a magyar hazán sorsa van az eszünkben, hogy miért is szagattuk úgy szíjjel azt a drága Magyarországot... Testvéri szívről köszöntjük mindannyiokat. — **Surányi Károly és társai (pásztoiak), Tessin:** Magyar érzéssel, őszinte lelkesedéssel írtok levelekkel örömet szereztek nekünk. Örülünk annak is, hogy a magyar névnek sikerül becsületet szerzenők. Leveltűkből írdéztük ki a szép mondatot: „Most, amikor ilyen messzire elszakadtunk szegény hazánktól, tétezzük, hogy milyen sorsa lehetett annak, aki a nemzet igazodott bujdosásra volt kárhoztatva...” Ha ezekkel az érzésekkel látják el kötelességüket most a messze idegenben, később majd idehaza, mindig ott, ahol sorsuk vezérli őket, akkor nem maradhathat el Isten áldása sem munkájuktól, sem arról az országról, amelynek ilyen fiataloknak szeretettel köszöntjük valamennyiüket. — **Winter Mihály, Karzow:** Levelét illetékes helyre továbbítottuk. Aki ilyen érdelem, komoly, világos levelet és az feltűnően megtalálja módját annak, hogy a sokszor elentétes szempontoknak úgy szerezzen érvényt, hogy abból sem reá, sem munkatársaira sem anyagi, sem erkölcsi hátrány ne járuljon és — ami a legfontosabb, — a csapat tagjai között meglegyen a békés, testvéri összetartás. Meleg ídvözlét. — **Papp János és társai:** Köszönjük valamennyiüket a megadott címre a lapot megírdítottuk. — **Szeremesi István és társai, Möllenbeck:** Becsülettel magyar munkájukra Isten áldását kívánjuk. Továbbra is a megkezdett uton haladjanak. — **Szanyi Balázs és társai, Barby a. d. Elbe:** Panaszaitkal forduljanak a legközelebbi Arbeitsamthoz. Soraikat egyébként illetékes helyre továbbítottuk. — **Vályi Pál, Stuer:** Az említett újságot nem ismerjük, különben sem teljesítjük kemoly munkásemberhez semmiképpén se méltó kivánságot. — **Pshoda Ilona és társai, Bussowitz:** Szép terveiknek nagyon örülünk és nagyon helyesöljük elhatározásukat. Feleleseknek tartjuk azonban, hogy innen küldjünk németre fordított köszöntő verset, mert sokkal helyesebb az, ha őszinte hazai szokás szerint járnak el az aratási ünnepek megrendezésékor; a koszortú néhány szíves, magyarul elmondott szóval átadják, ugyan, ahogyan itthon szokták. Ha tudnak valamilyen, a maguk vidékén szokásos versiket, vagy dalt, azt mondják, illetve adhatják el és szívből meköljék el a Himnuszot is. Az ünnepek lényegét, jókívánásait pedig néhány gesztussal szóval fejezze ki németül a tolmács. Így eredetibb, magyarosabb és természetesebb lesz az ünnepeik, mint lenne különben. Köszönjük valamennyiüket és továbbra is kívánunk az ünnepekhez.

BÉKÉSCSABA MEGYEI VÁROS MUNKÁSKÖZVETÍTŐJE ÜZENI:

Medovarszky Ádám és társai, Rappen-hagen: Szomorú, hogy a tolmácsokat elhelyezték. Nem lehetett volna ezt másféleképpen elintézni? Szekeres Erzsébet takarékoskodjék, mert ha pénz nélkül kell hazajönnie, nehéz sors vár rá. A szalonpanaszokat a Hangya berlini kiadalmiságával intézzék el. — **Tarr Sándor és társai, Karlsburg:** Korinné hazakeresztet, beteges. Utlevélt visszaküldöm. A pénz hazaszállítása tekintetében e lapban már jelent meg tájékoztatás, vagyis annyit hozhat haza, mint az elmulat évben. — **Labos György és társai:** Teőlyves tanácsos ur nemsokára meglátogatja magukat és ha szükséges, segítségükre lesz. — **Mistyurik és társai:** A pénzek megérkeztek, örülök, hogy jól vannak. Szalonpanaszait megírdult. — **A többi békéscecsabai csapatnak:** Írdjék meg pár sorban helyzetüket, keresetüket és azt, hogy mennyiben érti meg egymást a csapat minden tagja. Mindányujukat írdvözlöm. *Ásványi munkaközvetítő.*

KIADÓTALJONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.